

29.05.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

8 Haziran 2011 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu tarafından hazırlanan 2011/3 sayılı “**Araştırma ve İnceleme Raporu**”nda “Kamuoyunu derinden etkileyen ölümlere ve yaralanmalara neden olan maden kazalarının önlenmesi için gerekli olan düzenleme, araştırma ve gelişme programları ihtiyaçlarının belirlenebilmesi ve ilgili bakanlıkların, madencilik kurum ve kuruluşlarının, üniversitelerin, sendikaların ve madencilik sektörünün bilgi ve birikimi ile uygulamalarının değerlendirilmesini teminen; Türkiye’de madencilik sektöründe yürütülen faaliyetlerin iş sağlığı ve güvenliği açısından araştırılması, incelenmesi ve değerlendirilmesi” söz edilmektedir.

Konuyla ilgili aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız tarafından yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Oğuz OYAN

İzmir Milletvekili

1. 8 Haziran 2011 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu tarafından hazırlanan 2011/3 sayılı "Araştırma ve İnceleme Raporu"nun saptamaları hakkında Bakanlığınızca şimdiye kadar ne gibi çalışmalar yapılmış, hangi önlemler geliştirilmiş, hangi somut sonuçlar alınmıştır?

2. Ülkemizde çeşitli ölçeklerde 4000 civarında maden işletmesi bulunurken, madencilikte deneyimli müfettiş sayısının 100'ün altında olmasının getirdiği vahim asimetriyi dengelemek için yeterli çalışma yaptığınızı düşünüyor musunuz? Eğer düşünmüyorsanız, Soma maden katliamı gibi sizin de önemli sorumluluklar taşıdığınız yeni iş cinayetlerinin ortaya çıkmaması için hangi acil eylem planlarını yürürlüğe koymayı programlamaktasınız? Bu programları geliştirene kadar yeterli güvenlik önlemi olmadan çalışılan madenleri kapatmayı düşünmez misiniz?

3. İş güvenliği uzmanları işveren tarafından istihdam edildiği sürece, istihdam ve özlük hakları bakımından bağlı oldukları işverenlerinin işyerlerini sağlıklı bir biçimde denetlemelerinin mümkün olduğunu düşünüyor musunuz? Düşünmüyorsanız, bu konuda yeni bir yasal düzenleme yapılması için harekete geçecek misiniz?

4. Madenlerdeki Bakanlık denetçilerinin denetimleri sonunda, eksiklik tespit edilen maden sayısı kaçtır; bunlardan kaç tanesinde geçici veya sürekli kapatma kararı verilmiştir? Tutulan raporlar Bakanlık tarafından kayıtlara alınmakta ve her yeni incelemede geçmiş teftişlerin kurumsal belleğinden yararlanılmakta ve eksiklerin giderilip giderilmediği denetlenmekte midir?

5. 301 kişiye mezar olan TKİ-Ege Linyit İşletmeleri Müessesesi'nin hizmet alım sözleşmesiyle Soma Kömür İşletmeleri A.Ş. tarafından işletilen Eynez Ocakları için de Bakanlığınız denetçileri rapor tutmuş mudur? Tutulan bu raporlarda hiçbir eksiklik tespit edilmemiş midir? Edildiyse hangi yaptırımlar uygulanmıştır? Eksikliklerin gözardı edildiği doğru mudur?

6. Söz konusu işletmenin "örnek güvenlik önlemleriyle" çalıştırıldığı sonucuna varılmış ve Soma Kömür İşletmeleri AŞ ödüllendirilmiş midir? Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı olarak bu işletme için "dünyanın en iyi ve en güvenli madenlerinden biri" övgülerini dile getirip maden işçilerini ve kamuoyunu yanıltan bir siyasi sorumlu olarak, 301 kişinin ölümünden kendinizi de sorumlu tutmuyor musunuz? Bunun gereği olarak istifa etmeyi niçin düşünmüyorsunuz?

7. 2011'den itibaren Bakanlığınız ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı arasındaki yazışmalarda facia yaşanan Soma madenlerinde 93 ppm'e çıkan yüksek gaz değerlerinin tespit edildiği, bu nedenle sahaların kapatıldığı, kapatma işlemi sırasında kurumlar arasında günlerce yazışma yapıldığı, ancak kısa süre sonra "gerekli önlemler alındı"

denilerek sahaların güvensiz bir biçimde yeniden açıldığı basına belgeleriyle yansımıştır (Taraf, 27 Mayıs 2014). 2,5 yıldır gerekli önlemlerin alınmasını sağlamayarak, kaza öncesindeki haftalarda gaz değerlerinin yüksek kalmaya devam etmesini, gaz sensörlerinin çalıştırılmamasını veya dikkate alınmamasını denetimlerde tespit etmeyerek büyük bir facianın oluşumunda pay sahibi olduğunuzu düşünmüyor musunuz?

8. Soma katliamı soruşturmasında ifade veren elektrikçi Abdulhakim Bilen'in olaydan 15-20 gün önce madende metan gazı yükseldiğinde otomatik olarak elektrik enerjisini kesen sistemin devre dışı bırakılarak üretime devam edildiği şeklindeki ifadesini, aşırı üretim ve aşırı kâr baskısının bir sonucu olarak görüyor musunuz? Sürekliliği olduğu anlaşılan bu "herşey daha fazla kömür için" durumunun Bakanlık denetçilerinizce de görmezden gelinmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

9. AKP Manisa Milletvekili Muzaffer Yurttaş'ın e-posta hesabından sızan bilgilerde (Cumhuriyet, 29 Mayıs 2014), üretim çavuşu İ.B.'nin ifadeleri aktarılmakta ve "Trafoya yakın bir noktada tahkimat direğini değiştirmek için dinamit patlatılması sonucunda elektrik iletim hattının hasar gördüğü, kablounun değiştirilmesinin üretimi 4 saat aksatacağı gerekçesiyle kablounun bantla sarılmasıyla yetinildiği, aşırı akıma dayanamayan bantlı bölgede kıvılcımlar oluşunca kabloları ve paleti tutuşturduğu, tahkimat direkleri ve kömür de alev alınca karbonmonoksit gazının tüm ocağı kapladığı" ifadelerine yer verilmektedir. Bu ifadeler herhalde soruşturma sürecinde enine boyuna incelenecektir. Siz, Bakanlık olarak, Türkiye'yi Avrupa'nın en fazla ölümlü iş kazasına sahip ülkesi yapan bu üretim baskılarını taşeronluk sisteminin bir sonucu olarak görüyor ve madenlerde taşeron ve alt taşeron uygulamalarına son verecek bir yasa tasarısı hazırlığına girişmeyi düşünüyor musunuz?

10. 13 Mayıs Soma katliamında yaşamını yitirenlerin yakınları için ülke çapında sürdürülen yardım seferberliğini, Soma öncesindeki beş yılda 400'e yakın ölümlü sonuçlanan kazalarda yaşamını yitiren madenci yakınlarına da teşmil etmeyi sosyal devletin eşitlik ve adalet anlayışı gereği olarak görmez misiniz?

11. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın geniş sorumluluk alanının artık tek bir bakanın çalışma kapasitesinin çok üzerine çıktığını, enerji bölümünün kapsamının da çok genişlediği ve giderek öncelikli görüldüğünü, madencilik alanının hem genişlediği, hem stratejik öneminin büyüdüğü ama hem de biraz ihmal edildiği gerçeklerinden yola çıkarak, enerjiden ayrı bir Madencilik Bakanlığı'nın kurulması düşüncesini destekler misiniz?

16.06.2012 tarihli ve 2012/15 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile maden arama ruhsat arama ve izinleri verme yetkisinin Bakanlığınıza bağlı Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM)'den alınarak Başbakanlığa bağlanması da size göre bir anormallik oluşturuyor ve bağımsız bir Madencilik Bakanlığı fikrini desteklemiyor mu?